

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Ілля ХАДЖИНОВ

Рекомендовано Радою з якості вищої освіти

Протокол №12 від 25.06.2025 року

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

ступінь освіти	Магістр
галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
спеціальність	С3 Міжнародні відносини
освітня програма	Міжнародні комунікації та медіація в умовах конфліктного врегулювання

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

РЕКОМЕНДОВАНО

Вченою радою факультету історії та міжнародних відносин

Протокол від 20.06.2025 № 10

Голова

Юрій ТЕМІРОВ

РОЗРОБЛЕНО:

Групою забезпечення

ОП «Міжнародні комунікації та медіація в умовах конфліктного врегулювання»

Гарант освітньої програми:

К.і.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин і

зовнішньої політики

Ірина БОГІНСЬКА

«___» _____ 2025 року

УХВАЛЕНО:

Кафедрою міжнародних відносин і зовнішньої політики

Протокол від 20.06.2025 р. №12

В.о. завідувача кафедри міжнародних відносин і

зовнішньої політики

Валерія ЛИМАР

Завідувач навчальної лабораторії з організації

практичного навчання

Інна ЗАРІШНЯК

«___» _____ 2025 року

ЗМІСТ

ВСТУП	4
КОМПЛЕКСНА МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ВИДІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	5
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ	9
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	12
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ФОРМУВАННЯ СПИСКУ РЕКОМЕНДОВАНИХ ПОСИЛАНЬ	13

ВСТУП

Наскрізна програма практичної підготовки – навчально-методичний документ, який визначає завдання, час, місце і порядок проведення практичної підготовки зі спеціальності СЗ Міжнародні відносини ОП «Міжнародні комунікації та медіація в умовах конфліктного врегулювання» забезпечує єдиний комплексний підхід до організації та проведення практичної підготовки, безперервність та наступність у фаховій підготовці здобувачів вищої освіти, органічне поєднання з лабораторними і практичними заняттями, набутими практичними навичками, вміннями та компетентностями здобувачів вищої освіти.

Наскрізну програму практичної підготовки підготовлено відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу імені Василя Стуса», «Правил внутрішнього розпорядку», «Положення про практичну підготовку, стажування та працевлаштування здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса», «Положення про реалізацію права на академічну мобільність вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу в Донецькому національному університеті».

Освітньою програмою «Міжнародні комунікації та медіація в умовах конфліктного врегулювання» та навчальним планом передбачено:

Денна форма навчання

Назва	Курс	Обсяг кредитів ЄКТС
ОС «Магістр»		
Виробнича (науково-дослідна) практична підготовка	II	4
Виробнича (комунікаційна) практична підготовка	II	8

Заочна форма навчання

Назва	Курс	Обсяг кредитів ЄКТС
ОС «Магістр»		
Виробнича (науково-дослідна) практична підготовка	II	4
Виробнича (комунікаційна) практична підготовка	II	8

1. КОМПЛЕКСНА МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ВИДІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Практична підготовка покликана закріпити теоретичні знання, сприяти опрацюванню практичних навичок, прищепити позитивне ставлення до обраної професії.

Виробнича (науково-дослідна) практична підготовка спрямована на систематизацію, розширення професійних знань у сфері міжнародних відносин, розвиток у здобувачів навичок самостійного наукового пошуку, проведення досліджень, закріплення отриманих теоретичних знань за освітніми компонентами на рівні ОС «Магістр» і пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Метою практичної підготовки є набуття досвіду дослідження актуальної наукової тематики і підготовка фахівця, який володіє основами наукових досліджень і навичками творчої діяльності, практичними навичками зборку, обробки та аналізу даних, результатів соціологічних та аналітичних досліджень, а також здатний генерувати нові ідеї, володіти професійними вміннями аналізу й прогнозування зовнішньополітичних тенденцій.

Основними завданнями виробничої (науково-дослідної) практичної підготовки є:

- поглибити розуміння базової специфіки професійної діяльності в сфері міжнародних відносин і суспільної комунікації у науковому середовищі;
- ознайомити із сучасними методами та формами організації наукової та дослідницької діяльності фахівця у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій і регіональних студій;
- розуміти основні принципи і засобів збирання та систематизації інформації;
- закріпити вміння працювати з документацією, реєстрами, базами даних, здійснювати пошук необхідної інформації;
- поглибити вміння користуватися ІКТ в процесі професійної діяльності;
- розвинути вміння складати експертний звіт.

Підготовка фахівців у рамках науково-дослідної підготовки формує міждисциплінарні зв'язки з освітніми компонентами «Методологія та організація наукового-дослідження», «Інформаційно-аналітична діяльність», «Сучасні дослідження війни та миру».

Виробнича (комунікаційна) практична підготовка є завершальним етапом підготовки магістрів. *Метою* практичної підготовки є розуміння культури стратегічних комунікацій різних установ та організацій (органи державної влади і управління, громадські організації, аналітичні центри, музеї, бібліотеки, навчальні заклади, підприємства тощо), опрацювання різних комунікативних практик, в тому числі у конфліктному середовищі з фокусом на переговори та медіацію.

Завданнями проходження здобувачами виробничої (комунікаційної) практичної підготовки є:

- ознайомитися із сучасними методами та формами організації діяльності фахівця у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій і регіональних студій;

- поглибити розуміння практики (моделі управління, правила, інструменти, цільова аудиторія) внутрішньої та зовнішньої комунікації установ та організацій, визначених як бази практичної підготовки;

- самостійно створити та поширити повідомлення, що забезпечують внутрішню та зовнішню комунікацію установ та організацій, визначених як бази практичної підготовки;

- зрозуміти роль ШІ у комунікації на робочому місці;

- розвинути й закріпити навички стратегічного планування переговорів зі складанням робочого листа;

- зрозуміти основні принципи і засобів збирання та систематизації інформації;

- закріпити вміння працювати з документацією, реєстрами, базами даних, здійснювати пошук необхідної інформації;

- поглибити знання про основні міжнародні комунікаційні інтернет-платформи та месенджери, вміння ними користуватися в процесі професійної діяльності;

- розвинути вміння складати аналіз стану комунікаційної стратегії установи або організації, створювати презентації, робити публічні виступи, взаємодіяти з медіа в рамках певної культури комунікаційної стратегії.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти передбачає формування та розвиток у здобувачів **компетентностей** відповідно до освітньої програми «Міжнародні комунікації та медіація в умовах конфліктного врегулювання» спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії СО «Магістр»:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК-7. Здатність працювати в команді.

ЗК-8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-10. Здатність адаптуватися та діяти у нових ситуаціях і впоратися з тиском.

ЗК-11. Здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами у галузі.

ЗК-12. Здатність до відповідального лідерства.

ЗК-13. Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.

Спеціальні компетентності (СК):

СК-1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК-2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК-3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК-4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК-5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК-6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК-7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК-8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

СК-9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК-10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК-11. Здатність розуміти сучасні підходи у дослідженні війни та миру.

СК-12. Здатність до функціонального та оперативного використання знань іноземних мов та навичок перекладу у дослідженні міжнародних відносин та у практичній роботі.

СК-13. Здатність приймати рішення в умовах конфлікту.

СК-14. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, роботи в команді, використання основ ділового спілкування.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

ПРН-2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

ПРН-3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

ПРН-4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

ПРН-5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

ПРН-6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

ПРН-7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

ПРН-8. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово, з професійних і наукових питань.

ПРН-9. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

ПРН-10. Розробляти та реалізовувати проєкти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.

ПРН-11. Здійснювати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики

ПРН-12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

ПРН-13. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

ПРН-14. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

ПРН-17. Керувати процесом (плином) та темпом переговорів; організовувати та підтримувати безпечний та комфортний простір для конструктивних переговорів, забезпечувати дотримання принципів та правил медіації, послідовності її етапів; діяти відповідно до цінностей та норм етики медіатора, триматись в межах ролі медіатора під час медіації.

ПРН-18. Підтримувати високий рівень комунікації у вирішенні складних проблем.

ПРН-19. Демонструвати соціальну відповідальність і громадянську свідомість.

ПРН-20. Формувати обґрунтовані пропозиції та рекомендації щодо їх впровадження у професійній діяльності.

ПРН-21. Демонструвати високий ступінь особистої зацікавленості у міжнародних подіях, ідентифікувати основні загрози у сфері міжнародної безпеки і сприяти через професійну діяльність підтримці миру і стабільності.

2.ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ

Виробнича (науково-дослідна) практична підготовка та виробнича (комунікаційна) практична підготовка проводиться згідно з робочою програмою, якою передбачається:

- визначення бази практичної підготовки;
- підготовка відповідної документації;
- розподіл здобувачів по ділянках роботи;
- методичне забезпечення практичної підготовки;
- контроль з боку кафедри, деканату, НПЦ кар'єри та професійного зростання;
- форми звітності;
- підведення підсумків.

Для реалізації завдань практичної підготовки визначаються відповідні бази їх проведення. Вони щорічно переглядаються і уточнюються, з керівниками баз укладаються договори про проведення практичної підготовки.

Вимоги до баз практичної підготовки:

- відповідність вимогам (компетентності, програмні результати навчання) освітньої програми;
- наявність фахівців-професіоналів для керівництва практичною підготовкою, які виконують роботи відповідно до профілю підготовки здобувача вищої освіти, їх компетенція має відповідати вимогам навчальної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності СЗ Міжнародні відносини;
- наявність необхідних умов для організації практичної підготовки: наявність структур, діяльність яких відповідає спеціальності СЗ Міжнародні відносини, надання здобувачам вищої освіти на час практичної підготовки можливості працювати на посадах, робота на яких відповідає програмі практичної підготовки, надання права користування матеріалами, необхідними для виконання програми практичної підготовки (з урахуванням специфіки установи).

Бази практичної підготовки:

- Управління міжнародного співробітництва Міністерства культури та інформаційної політики України;
- Державна установа «Український інститут»;
- Департамент міжнародного співробітництва та регіонального розвитку Вінницької обласної державної адміністрації;
- Департамент інформаційної політики та комунікацій з громадськістю Вінницької обласної державної адміністрації;
- Національний інститут стратегічних досліджень;
- Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова;

- Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва;
- Центр «Нова Європа»;
- Громадська організація «Мережа захисту національних інтересів “АНТС”»;
- Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння;
- Міжнародна громадська організація «Україна – Польща – Німеччина»;
- Громадська організація «Євро регіон Дністер»;
- Донецька обласна громадська організація «Інститут соціальних досліджень і політичного аналізу»;
- Інформаційно-ресурсний центр «Вікно в Америку» Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки;
- Радіо «Місто над Бугом»;
- Навчальна лабораторія кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики ДонНУ імені Василя Стуса;
- Міжкафедральна навчально-практична лабораторія професійного зростання та інформаційного забезпечення освітньої діяльності факультету історії та міжнародних відносин ДонНУ імені Василя Стуса;
- Відділ міжнародних зв'язків ДонНУ імені Василя Стуса;
- громадські організації тощо.

Розподіл здобувачів за базами практичної підготовки здійснюється кафедрою на основі договорів про співробітництво (про проведення практичної підготовки) Університету з підприємствами, установами, організаціями.

За 2 місяці до початку практичної підготовки відповідальні за її проведення керівники від кафедри подають до навчальної лабораторії з організації практичного навчання затвердженні деканом списки здобувачів, які потребують базу для проходження практичної підготовки. Розподіл здобувачів на бази та призначення керівників проводиться спеціальним наказом по університету на основі відповідного подання кафедри.

Контроль за проходженням здобувачами практичної підготовки має на меті надання консультацій та допомоги здобувачам у виконанні індивідуальних планів.

Контроль з боку університету здійснюється:

- проректором (за напрямом діяльності);
- керівником практичної підготовки;
- заступником декана з навчальної роботи факультету історії та міжнародних відносин;
- гарантом освітньої програми;
- завідувачем кафедри.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практичної підготовки здобувачами забезпечують науково-педагогічні працівники кафедри відповідно до розподілу навчального навантаження.

Контролюючий вживає оперативних заходів по усуненню виявлених недоліків у проходженні здобувачами відповідної практичної підготовки.

Обов'язки керівника практичної підготовки від кафедри:

- бере участь у підготовці та проведенні установчої конференції для ознайомлення здобувачів вищої освіти з порядком і вимогами до проходження

практичної підготовки, технікою безпеки, графіком роботи, звітною документацією;

- знайомить керівників від бази практичної підготовки з програмою практичної підготовки й обов'язками, які покладаються на них;
- забезпечує постійне керівництво та контроль за виконанням програми практичної підготовки кожним здобувачем;
- надає необхідні консультації здобувачам вищої освіти щодо виконання завдань практичної підготовки;
- погоджує з керівником від бази практичної підготовки тематику індивідуальних завдань;
- періодично інформує заступника декана факультету, завідувача кафедри, керівника практичної підготовки університету про хід практичної підготовки, вирішує з ними поточні питання;
- надає необхідні консультації здобувачам вищої освіти щодо виконання завдань практичної підготовки;
- підводить підсумки практичної підготовки, оцінює роботу кожного здобувача вищої освіти та складає звіт про підсумки проведеної практичної підготовки;
- бере участь у захисті звіту з практичної підготовки.

Обов'язки керівника від бази практичної підготовки:

- здійснює керівництво практичною підготовкою практичною підготовкою здобувачів відповідно до робочої програми;
- створює необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, дотримання ними правил внутрішнього розпорядку, не дозволяє залучення здобувачів до роботи, що не відповідає програмі практичної підготовки;
- проводить обов'язкові інструктажі з охорони праці і техніки безпеки;
- дотримується календарних графіків проходження практичної підготовки здобувачами вищої освіти;
- проводить облік та оцінювання виконаної кожним здобувачем роботи, після завершення практичної підготовки характеризує роботу кожного здобувача, на запрошення кафедри бере участь у захисті звіту з практичної підготовки.

Обов'язки і права здобувачів вищої освіти під час її проходження практичної підготовки:

- до початку практичної підготовки одержати керівника практичної підготовки від кафедри консультацію та супровідну документацію (під час установчої конференції з практичної підготовки або в індивідуальному порядку);
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії установи;
- своєчасно прибути на базу практичної підготовки, дотримуватись встановленого розпорядку практичних занять;
- у повному обсязі виконати всі завдання програми практичної підготовки, вести облік проведеної роботи у щоденнику проходження практичної підготовки;

- своєчасно оформити звітну документацію з практичної підготовки з дотриманням усіх вимог і стандартів, скласти диференційований залік з практичної підготовки;

- проходити практичну підготовку відповідно до термінів, зазначених у наказі по університету.

Староста групи здобувачів - практикантів на базі практичної підготовки складає розклад зайнятості практикантів на кожний день практичної підготовки, доводить його до відома групового керівника практичної підготовки, повідомляє здобувачів-практикантів про колективні консультації, виконує доручення керівників практичної підготовки.

3. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Практична підготовка є однією з форм науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти поряд з такими формами як написання кваліфікаційних (магістерських) робіт, участь у науково-практичних конференціях для здобувачів, конкурсах наукових праць молодих дослідників, турнірах.

Зміст науково-дослідницького компоненту практичної підготовки здобувача вищої освіти, тематика дослідницької діяльності узгоджуються з напрямками дослідницької діяльності кафедри, а також з конкретною дослідницькою проблематикою, якою він (вона) займається. Важливим аспектом практичної підготовки є збір практикантами фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційних (магістерських) робіт.

Виробнича (науково-дослідна) практична підготовка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувача. Виробничою (науково-дослідною) практичною підготовкою передбачене виконання індивідуального завдання науково-дослідного або аналітичного характеру, за тематикою пов'язаного з кваліфікаційною (магістерською) роботою, а також систематизує наявний матеріал для власного дослідження. Деталізація та подальша конкретизація напрямку дослідження здійснюється під час проведення установчої конференції з керівниками практичної підготовки від кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики.

Протягом науково-дослідної практичної підготовки є можливість презентувати власні наукові здобутки більш широкій аудиторії, тим самим провівши апробацію дослідження у вигляді виступу на конференціях, круглих столах, науково-методичних заходах, публічному захисті звіту практичної підготовки.

Виробнича (комунікаційна) практична підготовка є одним з видів навчального процесу і спрямована на розвиток умінь застосовувати на практиці отримані теоретичні знання, навички самостійного проведення інформаційно-комунікаційної роботи з подальшим практичним використанням результатів.

Отримані під час практичної підготовки знання, досвід з науково-дослідної роботи мають бути використані здобувачами вищої освіти при підготовці доповідей на науковій студентській конференції, виступів на науково-практичних семінарах, написанні кваліфікаційних робіт тощо.

4. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ФОРМУВАННЯ СПИСКУ РЕКОМЕНДОВАНИХ ПОСИЛАНЬ

Під час формування й наповнення Розділу «Список рекомендованої літератури та джерел інформації» в робочих програмах практичної підготовки враховується наступне:

- відповідність джерел інформації змісту практичної підготовки: усі джерела, включені до списку рекомендованої літератури, повинні чітко відповідати тематиці практичної підготовки та охоплювати ключові аспекти, що розглядаються у програмі;

- актуальність літератури: перевага надається джерелам, опублікованим в останні 10 років. У випадку використання класичних джерел, обґрунтовується їхня важливість для сучасного освітнього процесу та практичної підготовки здобувача;

- різноманітність джерел: у списку мають бути представлені різні типи джерел (монографії, підручники та навчальні посібники, практикуми, наукові статті, матеріали конференцій, нормативні документи тощо). Крім літератури, список може включати посилання на Інтернет-джерела та електронні бази даних. Це дозволить забезпечити всебічне розкриття тематики та можливість для студентів глибше ознайомитися з предметною областю практичної підготовки;

- мова джерел: основний акцент робиться на літературі українською мовою. Крім цього, забезпечується включення іноземних джерел (насамперед, англійською мовою), якщо вони є основоположними або не мають відповідників українською мовою;

- доступність літератури: рекомендується включати до списку джерела, які є доступними для студентів (наявні у бібліотеці Університету, доступні онлайн у відкритому доступі або через освітні платформи та бази даних наукової інформації);

Список рекомендованої літератури має періодично переглядатися та оновлюватися, щоб забезпечити актуальність і відповідність сучасним освітнім стандартам.

Джерела повинні відповідати державним освітнім стандартам та нормативним вимогам для забезпечення необхідного рівня підготовки студентів. Рекомендована література подається із поділом на обов'язкову (основну) та додаткову. Обов'язкова література включає ключові джерела, які є основою для опанування матеріалу. Додаткова література пропонується для поглибленого вивчення тематики.

Оформлення бібліографічного опису джерел інформації здійснюється відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».